

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Kalite Bakımından Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi

The Evaluation of Physical Education and Sports High Schools in Terms of Quality by Students

Mehmet YANIK¹, Hakan SUNAY²

¹Anadolu Öğretmen Lisesi Beden Eğitimi Öğretmeni-Boyabat/Sinop myanik@hotmail.com

²Ankara Üniversitesi BESYO Öğretim Üyesi, Ankara sunay@sports.ankara.edu.tr

ÖZET

Türkiye'deki beden eğitimi ve spor eğitimi veren bu kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin memnuniyet derecelerinin saptanması ile bu kurumların yeterliliklerinin tespiti bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma grubunu; tesadüfi örneklem metodu ile seçilen toplam 10 yüksek öğretim kurumunda okuyan 141 birinci ve 126 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Uygulamada Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış "Öğrenci Memnuniyeti Anketi" kullanılmıştır. Verilerin analizinde aralık değer, ortalama değer, standart sapma değerlendirilmiştir. Sonuçta; Öğrenciler daha çok tesis ve ders-araç gereç konusunda sıkıntı yaşadıklarını, okul idaresi ve öğretim elemanları ile yeterince diyalog kuramadıklarını, okulda yeterince sosyal-kültürel ve sportif faaliyet yapılmadığını vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu, kalite, öğrenci memnuniyeti,*

ABSTRACT

Fixing the satisfaction ratings of students having an education in these institutions providing the physical and sports education in Turkey with together fixing the adequacy of the institutions compose the aim of these study. This study group consists of 10 sport high schools which choosen by coincidental sampling method and in this work group there are 141students in 1st class and 126 students in 4th class who having an education in these high schools. In practice "Student Satisfaction Survey" was used which has been prepered by The Ministry of Education. Internal value, average value and standart deviation was evaluated in analysis of datas. In result the students emphasized that they mostly have difficulties in facilities and lesson materials. And they also emphasized that they can't contact enough dialugue with lectures and school management.

Keywords: *Physical education and sports high school, quality, satisfaction of the students.*

SUMMARY

The effort of raising high quality person who has specific abilities is among the important problems for all education institutions. Especially nowadays when all the countries doors were opened to each other, having specific standards in education have provided an important advantages. It is need to construct a specific interoperability in this system to provide the standards in education (Taş, 2000).

The academies which given sports education in Turkey have a very different construction .Especially high schools of physical education and sport which's number are today 60 have so much differences about both sub-structure and about the lectures who have reached in their subjects.

These differences can be determining factors in the satisfaction rating of the students having an education in these high schools. Fixing the satisfaction ratings of Physical Education and Sports High School students in Turkey and providing the adequacy of these institutions forms the aim of this study.

The aim of this study is to fix the satisfaction ratings of students who have education in Physical education and sports high schools being responsible for the education of sportmen and sport trainers in Turkey.

Research Method

This study group is 141 students in 1st class and 126 students in 4th class having an education in total 10 high schools from Physical Education and Sport High Schools being in 8 different provinces (Ankara, İzmir, Adana, Konya, Manisa, Balıkesir, Elazığ and Kırkkale) chosen by coincidental sampling methods. In analysis of data "Student satisfaction survey" having been prepared by The Education Research and Development Department of The Ministry of Education.

The reliability Works which is used in this study have been made in 1st class students

(α , 9978,) in 4 th class students (α , 9977)

To collect data we apply the survey by talking the students and the lectures which were designated by researcher. In analysis of data the satisfaction ratings have been fixed by finding internal value, average value and standard deviation. In evaluation of the results, the observation number that covers 1SS (1z) fields on standard normal distribution bent and in order % 68,26 of all which is $\bar{X} = 3,40$ and the lower values are accepted by being open fields for treatment.

Discussion And Conclusion

At the end of study students in 1st class emphasized that they have difficulties mostly in facilities and lesson materials and they also emphasized that they can't contact enough dialogue with lectures and school management. The students in 4th class emphasized that there aren't enough social and cultural sports activities at schools.

It has fixed that there aren't enough materials of lesson and laboratory and materials of sports evaluation which are important in apply of Physical Education and Sport Teaching Program. And also there aren't enough congress, symposium, panel etc. to effect the level and quality of education positive and to assist positive in sport science.

According to the results these suggestions can be developed:

1. Social activities should be done at school and in these activities the students should have mission and responsibility to feel that they are the piece of the team.
2. The meetings should be arranged to improve the communication between the students and school management
3. Firstly The physical possibilities of schools should be increased to make the education surroundings more utilizable for students.
4. The lesson materials should be modern and they should serve all of needs.

GİRİŞ

Yüksek öğretim kurumları, birçok paydaşlarını tatmin etmek durumundadır. Bunlar, öğrenciler ve aileleri, toplum, mezunları istihdam eden üretim ve hizmet işletmeleri, devlet ve ilgili kurumları, yerel yönetimler ve üniversitelerin kendi personeldir (Politis vd., 2004, 156). Bu paydaşların her birinin yüksek öğretim kurumundan beklentileri farklıdır. Üniversitelerin doğrudan müşterileri, öğrenciler ve iş dünyasıdır (Emery vd., 2001, 2-110).

Toplumun refah düzeylerinin iyileştirilmesinde üniversitelerin önemli rolü vardır. Üniversiteler, insan kaynakları yetiştirdiğinden ülkeler için önemlidir (Ansari, 2002, 22). Eğitim kurumlarının, insan kaynaklarını çağın gereklerine cevap verebilecek özelliklerde yetiştirebilmeleri için, sürekli gelişimi yakalamaları gerekmektedir. Sürekli gelişim, değişim ve yenileşme ile mümkün olmasına rağmen, hedeflenen gelişme, eğitim sistemi üzerinde yapılacak salt sistematik değişiklikler ile yakalanamaz. Oysa eğitimin kalitesi; okul yöneticileri, öğretmenlerinin ve çalışanlarının liderlik, takım çalışması, işbirliği, birbirlerine güven ve olanaklarını ve müşterilerini tanıma gibi konulara odaklanacak tutumları geliştirdikleri zaman iyileştirilebilecektir (Arcora, 1995, 1-2).

Günümüzde eğitim sistemine ilişkin sorunlarımızın olduğu konusunda herkes hemfikirdir. Çocuklarımız okullarından, toplumun isteklerini karşılamaya yeterli olmadan mezun olmaktadır. Sorumlu ve üretken vatandaşlar olabilmek için yetersiz hazırlığı olan bu gençler topluma yük getirmektedirler. Kaliteye odaklanmayan bir eğitim sisteminin ürünü olan bu öğrenciler, sosyal refah maliyetinin yükselmesine neden olmakta, adi suçlara ilişkin hukuk sistemini etkilemekte, etik kurallarının dejenerasyonunun hızlandırılmasında etken olmakta, gelecek nesillerin gereksinimlerini karşılamaya hazır olmadıkları gibi hepsinden önemlisi, topluma uyum gösterememektedirler (Ensari, 2000, 2-81).

Eğitim kurumlarının değişmesi, bilgiyi üreten, yönlendiren ve topluma sunan kurumlara dönülmesi için eğitim sisteminin ve dolayısıyla kurumlarının bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına dönük, hayat boyu öğrenmeyi sağlayan yapıda, üründen çok süreçler üzerinde kaliteyi gözeten bir yapıda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir (Apay, 1997).

Belirli yeteneklere sahip nitelikli insanı yetiştirme çabası, bütün eğitim kurumları için önemli problemler arasındadır. Özellikle bütün ülkelerin birbirlerine kapılarının aralandığı şu günlerde, eğitimde belirli standartlara sahip olma önemli ayrıcalıklar sağlamaktadır. Eğitimde standartları sağlayabilmek için de sistem içerisinde belirli bir işlerliği oturtabilmek gerekmektedir (Taş, 2000, 76)

Eğitim sistemimiz içerisinde karşılaşılan sorunlar genelde yüzeysel olarak ele alınmış, birçok sorunun üstesinden gelinememiştir. Çağımıza uyum sağlayabilmemiz, eğitim sistemimizin de kendisini bir an önce yenilemesine bağlıdır. Kendini yenileme öncelikle var olan durum hakkında bilgi sahibi olmakla başlar.

Bu bağlamda bu çalışmanın amacı; Türkiye’de spor eğitimi veren spor okullarında eğitim gören öğrencilerinin memnuniyet derecelerinin ölçülmesi, kurumların kalite ve yetersizliklerinin tespiti ile iyileştirmeye açık olan alanlarının belirlenmesidir.

GEREÇ-YÖNTEM

Araştırma evreni, Türkiye’deki Beden Eğitimi Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında eğitimlerini sürdüren 24862 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubu; tesadüfî örneklem metodu ile seçilen Ankara Gazi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İzmir Ege Üniversitesi, Adana Çukurova Üniversitesi, Konya Selçuk Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Elazığ Fırat Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokullarında ve Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu öğrenim gören 141 birinci sınıf ve 126 dördüncü sınıf öğrencileridir.

Verilerin elde edilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığınca hazırlanmış “**Öğrenci Memnuniyeti Anketi**” kullanılmıştır.

Araştırmada uygulanan anketin güvenilirlik çalışmaları yapılmış olup birinci sınıf öğrencilerinde (α , 9978), dördüncü sınıf öğrencilerinde ise (α , 9977) olarak bulunmuştur.

Veri toplamak amacı ile anket uygulaması, araştırmacı tarafından belirlenen kurumlardaki öğretim elemanları ve öğrenciler ile görüşülerek uygulanmıştır. Verilerin analizi için SPSS istatistik programı kullanılarak aralık değerleri, ortalama değerleri, standart sapması alınarak memnuniyet dereceleri tespit edilmiştir. Bulunan sonuçların değerlendirmesinde, standart normal dağılım eğrisi üzerindeki 1SS (1z) alanlarının kapladığı gözlem sayısı ve bununda sıra ile bütününe %68.26’lık bölümünü oluşturan karşılığı $\bar{X} = 3,40$ ve daha düşük olan değerler iyileştirmeye açık alanlar olarak kabul edilmektedir.

BULGULAR

Tablo-1. Araştırmanın yapıldığı üniversite ve uygulama yapılan öğrenci dağılımları

ÜNİVERSİTE ADI	ÖĞRENCİ DAĞILIMI		
	1.sınıf	4.sınıf	TOPLAM
GAZİ ÜN.	15	13	25
ANKARA ÜN.	17	14	31
HACETTEPE ÜN.	14	13	27
EGE ÜN.	13	12	25
CELAL BAYAR ÜN.	14	12	26
BALIKESİR ÜN.	12	12	24
KIRIKKALE ÜN.	13	11	24
ÇUKUROVA ÜN.	15	13	28
SELÇUK ÜN.	15	14	29
FIRAT ÜN.	13	12	25
TOPLAM	141	126	267

Tablo-2. Araştırmanın “Öğrenci Memnuniyeti” anketine katılanların anket sonuç ortalamaları ve iyileştirmeye açık olan alanlar.

ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ ANKETİ		1.SINIF			4.SINIF		
Sıra	SORULAR	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S
1	Spor salonundan yararlanabiliyorum.	141	2.57	1.36	126	2.81	1.35
2	Sağlık hizmetleri yeterlidir	141	2.67	1.23	126	2.87	1.15
3	Öğrencilerle ilgili bizlerin görüşleri alınır	141	2.72	1.28	126	2.62	1.11
4	Fiziki mekânlar yeterlidir.	141	2.74	1.43	126	2.84	1.44
5	Yeterli sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenir.	141	2.74	1.20	126	2.86	1.20
6	Güvenlik önlemleri alınır.	141	2.77	1.40	126	2.93	1.21
7	Öğrenci kurulu öğrencileri temsil edebilmektedir.	141	2.95	1.14	126	3.03	1.14
8	Yeterli sportif faaliyetler düzenlenir.	141	2.98	1.23	126	3.01	1.26
9	Kantinde ihtiyaçlarımı bulabilirim	141	3.01	1.47	126	3.04	1.28
10	Öğrenci işlerinde işlemlerimiz hızla yerine getirilir	141	3.04	1.26	126	2.94	1.22
11	Sınıfta veya spor salonunda yeterli araç gereç vardır.	141	3.06	1.27	126	3.34	1.19
12	Düzenlenen faaliyetleri beğenirim.	141	3.10	1.33	126	3.12	1.14
13	Tesislerinden yararlanabiliyorum.	141	3.13	1.29	126	3.44	1.33
14	Derslerin işlenişinde farklı yöntemler kullanılmaktadır.	141	3.20	1.18	126	3.22	1.05
15	Kütüphaneden yararlanabiliyorum	141	3.25	1.33	126	3.47	1.28
16	Derste konuya göre uygun araç gereçler kullanılmaktadır.	141	3.26	1.17	126	3.39	1.15
17	Ödüllendirme objektif kriterlere göre yapılır.	141	3.28	1.22	126	3.10	1.16
18	Okul idaresine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla ulaşabilirim	141	3.30	1.19	126	3.64	1.02
19	Okulun içi ve dışı temizdir.	141	3.30	1.23	126	3.34	1.17
20	Hazırlanan sınav soruları ve yapılan değerlendirmeler öğrenci olarak bizlerin gerçek başarısını ölçmektedir.	141	3.30	1.15	126	3.12	1.16
21	Öğrenci başarılarının değerlendirilmesi (Not Verme.) objektif davranılır.	141	3.31	1.35	126	3.25	1.19
22	Öğrendiğimiz teorik bilgilerin uygulaması da yapılmaktadır.	141	3.32	1.26	126	3.39	1.21
23	Öğretim görevlilerine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.	141	3.33	1.23	126	3.55	1.06
24	Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.	141	3.35	1.27	126	3.29	1.02
25	Okul kantininde satılan malzemeler kaliteli ve güvenilirdir.	141	3.38	1.25	126	3.51	1.25
26	Sınıfımız ders işlemeye uygundur.	141	3.38	1.32	126	3.40	1.27
27	Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.	141	3.40	1.37	126	3.38	1.16
28	Bize öğrenme ve başarıma fırsatı tanınmaktadır.	141	3.44	1.17	126	3.42	1.11
29	Hata yapmaktan korkmuyorum.	141	3.44	1.42	126	3.75	1.22
30	Ders aralarında dinlenme imkanı buluyorum	141	3.48	1.22	126	3.55	1.06
31	Ders araç ve gereçlerini kullanabiliyoruz.	141	3.52	1.33	126	3.63	1.19
32	Ders aralarındaki molalar yeterlidir.	141	3.58	1.16	126	3.58	1.11
33	Öğretmenlerime ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.	141	3.61	1.17	126	3.53	1.12
34	Okul yönetimine güvenirim	141	3.62	1.23	126	3.54	1.08
35	Okul kantininde görevli kişiler güler yüzlü ve nazik davranmaktadırlar.	141	3.64	1.17	126	3.71	1.17
36	Sınıfta görüş ve önerilerimi rahatlıkla dile getirebiliyorum	141	3.65	1.25	126	3.76	1.08

37	Okulda eğitimin amaçlarına uygun çağdaş ve yenilikçi fikir sahibi olma alışkanlığı kazandırılmaktadır.	141	3.72	1.12	126	3.66	1.17
38	Sınıfta rahatım, dersleri en iyi şekilde izleyebiliyorum.	141	3.74	1.19	126	3.61	1.11
39	Okulda öğrencilere temel ahlaki değerler kazandırılmaktadır.	141	3.74	1.25	126	3.41	1.20
40	Okulda Atatürk'ü ve diğer devlet büyüklerini daha iyi tanıdım	141	3.85	1.16	126	3.51	1.2
41	Okulda edindiğim bilgilerin hayatta işime yarayacağını düşünüyorum.	141	3.89	1.22	126	3.89	1.19
42	Okulda milli ve manevi değerler kazandırılmaktadır.	141	3.99	1.11	126	3.74	1.10
43	Öğretmenlerimiz güvenilir insanlardır.	141	4.03	1.24	126	3.96	1.18
44	Derslerin işlenişi için yeterli süre ayrılmıştır. (Uygulamalı)	141	4.13	0.95	126	3.73	1.13

TARTIŞMA

Günümüzde okullar, eğitim sisteminin, eğitim öğretim faaliyetlerinin organize bir şekilde yürütülmesi amacıyla yapılandırılmış bir alt sistemdir (Çelikkaya,1996,41). Genel olarak okullar, eğitim hizmetlerinin bireye etkin bir biçimde sunulması amacıyla oluşturulan kurumlardır (İmamoğlu ve Yerlisu., 2003, 62) ve aynı zamanda eğitim hizmetlerinin üretildiği ve sunulduğu yerdir (Başaran, 1992, 12).

Eğitim sisteminin gelişmesi için göz önünde bulundurulması gereken en önemli faktörün kalite olduğu bir gerçektir (Günbayı ve Çevik., 2004, 185). Okullardaki var olan yeterliliklerin (kalite) tespiti amacıyla uygulanan ankete katılan öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde; **“Okulda öğrencilerle ilgili alınan kararlarda bizlerin görüşleri alınır.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde (Tablo=2) $\bar{X} = 2,72$, dördüncü sınıf öğrencilerinde (Tablo=2) ise $\bar{X} = 2,62$ olarak bulunduğu görülmüştür. Bir örgütte yer alan bireyler birbirlerinin görüş ve düşüncelerini önemseydiği takdirde, o ortamda güven oluşacak ve böylece bireyler kendilerini değerli hissedeceklerdir. Öte yandan çalışanlar üzerine yapılan araştırmalarda, iş görenlere söz hakkı verildiğinde verimlilikte ve hizmet kalitesinde önemli ölçüde iyileşmelerin olduğu gözlenmiştir (Demirkan, 1997, 60).

“Öğretim görevlilerine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.” sorusuna ilişkin sonuçlarının birinci sınıf (Tablo=2) öğrencilerinde $\bar{X} = 3,33$ olarak bulunduğu aynı soruya dördüncü sınıf öğrencilerinin verdiği cevap incelendiğinde ise (Tablo;2)

sonucun $\bar{X} = 3,55$ olduğu görülmüştür. Bir diğer soru olan **“Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla görüşebilirim.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,40$ olarak bulunduğu, aynı soruya dördüncü sınıf öğrenci cevapları sonucu ise $\bar{X} = 3,38$ olduğu görülmüştür. Bu cevaplarla birinci sınıf öğrencileri öğretim görevlileri ile rahat görüşemedikleri, hem bir hem de dördüncü sınıf öğrencilerinin okul müdürü ile yeterince rahat diyaloglara geçemedikleri görüşünü bildirdikleri düşünülmektedir.

“Okul idaresine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla ulaşabilirim.” sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,30$ olduğu belirtilmiştir. Yine ankette dilek öneri ve şikayetler bölümünde yer alan **“Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.”** sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde birinci sınıf öğrencileri sonuç ortalaması $\bar{X} = 3,35$, dördüncü sınıf öğrencileri için ise $\bar{X} = 3,29$ olarak bulunduğu görülmüştür. Bu cevaplarla birinci sınıf öğrencilerinin okul idaresi ile yeterince rahat diyaloglara geçemedikleri ve okul idarelerinin kendilerine bildirilen sorunların çözümündeki gayretleri öğrenciler tarafından yetersiz olarak algılanmakta olduğu görülmüştür ki bu da Kalite Yönetimi felsefesine ters düşmektedir.

Örgütlerde iç müşteri verim ve memnuniyeti artırıcı önlemler alınması gerekir ve bu sorumluluk örgüt liderlerindedir (Acuner ve Şahin, 2002,73). Öğrenci motivesi ve kuruma karşı olmak üzere topluma karşı sorumluluklarını daha istek ve gayretle yerine getirmeye sevk edecek önlemler almak kurum liderlerine düşmektedir. Uygulamada ankette **“Okulun spor salonundan yeterince yararlanabiliyorum.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,57$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,81$ olarak, yine öğrencilerin **“Okulumuzda yeterli güvenlik önlemleri alınmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,77$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,93$ olarak bulunduğu görülmüştür. **“Okulda kendimi güvende hissediyorum.”** sorusuna birinci sınıf öğrencileri $\bar{X} = 3,35$

ortalama sonuç ile yetersizlikten bahsetmişlerdir. Öğrencilerin **“Okulda sağlık hizmetleri yeterlidir.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,67$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,87$ olarak bulunduğu anlaşılmıştır. Buna göre kendini kurumda güvende hissedemeyen öğrencinin memnuniyet sınırlarını sorgulamak ne kadar doğru olacaktır?

Kurumlar müşteri memnuniyeti için bazı yapıcı önlemler almaktadırlar. Uygulamada öğrencilerin sorulan **“Okulumuzda yeteri miktarda sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmektedir.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,74$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,86$ olarak bulunduğu görülmüş, öğrencilerin **“Düzenlenen sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri beğeniyorum.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,10$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,12$ olarak bulunduğu görülmüştür. **“Okulumuzda yeteri miktarda sportif faaliyet düzenlenmektedir”** sorusuna ise birinci sınıf öğrencileri ortalama sonucu $\bar{X} = 2,98$ ve dördüncü sınıf öğrencileri ise $\bar{X} = 3,01$ 'lik ortalama sonuç ile memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. Bu sonuçlar gösteriyor ki; düzenlenen sosyal faaliyetler yetersiz kalmakta ya da beklentileri karşılamamaktadır. Kaliteye ulaşmak ürünün yapımından sunumuna kadar herhangi bir bölümde çalışan herkesin katılımını gerektirmektedir. Katılım yetkili kılınmak değil sorumluluk paylaşımıdır. Bu bağlamda katılım, bir talebi ve gönüllülüğü ifade eder (Seraslan, 2006,69). İnsanları yönlendirmek için en etkin yolun onlara güvenmek olduğunu ve yetişkin muamelesi yapıldığında mutlaka olumlu tepkiler alınacağına inandırarak, ortalama insanların olağanüstü sonuçlar yaratabileceklerini göstermiştir. Çünkü hiç bir şey **“bana gereksinme duyuluyor”** duygusundan daha etkili olamaz (Yenersoy, 1997,88). Araştırmada öğrencilerin temsil edilme konusunda sorulan **“Okul öğrenci kurulu öğrencileri temsil edebilmektedir.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,95$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,03$ olarak bulunduğu (Tablo=9)

görülmüştür. Yani Yenersoy'un (1997) aksi görüş bildirerek kurumlarında yeterince temsil edilemedikleri gözlenmiştir.

Müşteri olarak öğrenci memnuniyetini sorgulandığı ankette öğrencilerin **“Okul binası ve diğer fiziki mekânlar(spor salonu, okul bahçesi vb.) yeterlidir.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 2,74$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,84$ olarak bulunduğu, **“Okulumuzun kantininde ihtiyaç duyduğum şeyleri bulabiliyorum.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,01$ (Tablo=8), dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,04$ olarak bulunduğu görülmüştür. Okulun fiziki yeterliliklerini ölçmeyi amaçlayan ‘**Sınıfımız ders işlemeye uygundur.**’ sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde birinci sınıflar için $\bar{X} = 3,38$,dördüncü sınıf için $\bar{X} = 3,40$ olarak bulunduğu görülmüştür. Okul kantinleri ile ilgili **“Okul kantininde satılan malzemeler kaliteli ve güvenilirdir.”** sorusuna verilen cevaplar ise birinci sınıf için $\bar{X} = 3,38$ bulunmuş olup memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. Buradan okullardaki kantinlerin öğrencilerin ihtiyaçlarına hitap etmediği görüşü düşünülmektedir. Öğrencilerin **“Sınıfta veya spor salonunda yeterli araç gereç bulunmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,06$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,34$ olarak bulunduğu görülmüş olup, öğrencilerin **“Okulun tesislerinden yeterince yararlanabiliyorum.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,13$ olarak bulunduğu görülmüştür. Bu cevaplar doğrultusunda birinci sınıf öğrencileri için gerekli olan okula uyum eğitiminin gerekliliği düşünülmektedir. Yine öğrencilerin **“Okul kütüphanesinden yeterli düzeyde yararlanabiliyorum.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,25$ olarak bulunduğu görülmüş, bu oran dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,47$ bulunmuş olup birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum eğitiminin gerekliliği görüşünü desteklemektedir. Öğrenciler işletmenin iç müşterileri (ürün) olduğuna göre iç müşteri tatmin edilmesi için ödüllendirme sisteminin iyi bir şekilde işlemesi gerekmektedir. Öğrencilerin **“Ödüllendirme objektif kriterlere göre**

yapılır.” sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,28$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,10$ olarak bulunduğu görülmüştür. **“Öğrenci başarılarının değerlendirilmesi yapılırken objektif davranılır.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,31$, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,25$ olarak bulunduğu görülmüştür. Öğrencilerin **“Hazırlanan sınav soruları ve yapılan değerlendirmeler öğrenci olarak bizlerin gerçek başarısını ölçmektedir.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,30$, dördüncü sınıf öğrencilerin ise $\bar{X} = 3,12$ olarak bulunduğu görülmüştür ki ödüllendirme ve derecelendirme bakımından okul öğrencilerinin genel olarak memnuniyet düzeylerinin düşüklüğünü göstermiştir.

Ankete katılan öğrencilerin **“Öğrenci işlerinde her türlü işlemlerimiz hızla yerine getirilir.”** sorusuna ilişkin sonucun birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,04$ (Tablo=8), dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 2,94$ olarak bulunduğu (Tablo=2) anlaşılmıştır. Verilen cevaplardan dördüncü sınıf öğrencileri öğrenci işleri biriminden daha fazla memnuniyetsizliklerinin söz konusu olması ile beraber birinci sınıf öğrencilerinin de $\bar{X} = 3,04$ lük bir oranla bu birimin çalışmalarından memnun olmadıkları görülmüştür.

Kurumlar öğrencilerin kalitesi artırmak, verilen eğitimin günlük yaşamda da kullanılabilirliğini sağlamak için farklı yöntem ve metotlar kullanarak kaliteyi artırmaktadırlar. Bu yeterliliklerin ve öğrenci memnuniyetinin tespiti için sorulan **“Derslerin işlenişinde farklı yöntemler kullanılmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,20$ (Tablo=2), dördüncü sınıf öğrencilerinde ise $\bar{X} = 3,22$ olarak bulunduğu (Tablo=2) öğrencilerin **“Öğrendiğimiz teorik bilgilerin (deneyler, projeler, ödevler vb. yöntemlerle;) uygulaması da yapılmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonuçları birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,32$ olarak bulunduğu, dördüncü sınıf öğrencilerinin cevabının ise $\bar{X} = 3,39$ olarak bulunduğu

görülmüş olup, bu sonuçlara göre sonuçların standart değer olan $\bar{X} = 3,41$ den aşağı olduğundan bu alanlar iyileştirme alanı olarak belirlenmiştir. Güven (2003), nitelikli eğitim için okullarımızın çağdaş ders araç ve gereçleriyle birlikte diğer donanımlar bağlamında yeni teknolojiden yoksun olmaması gerektiğinin altını çizmektedir. **“Derste konuya göre uygun araç gereçler kullanılmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonuçların birinci sınıf öğrencilerinde $\bar{X} = 3,26$ olarak bulunduğu tespit edilmiş olup bu oran dördüncü sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 3,39$ olarak bulunmuştur. Bu oranlara göre derslerde konuya uygun araç gereç kullanımına yetersizlik olduğunu göstermektedir.

Kararlara katılım sayesinde kişilerin işlerini daha iyi yapabilmeleri sonucunda hem kendi çıkarlarına hem de kuruluşun amaç ve çıkarlarına yarar sağlayacağından karar almada paylaşım sağlanır. Ülkemizde spor eğitimi veren kurumlarda bu paylaşımı sorguladığımızda ise **“Bize öğrenme ve başarıma fırsatı tanınmaktadır.”** sorusuna ilişkin sonuçların hem birinci sınıf hem de dördüncü sınıf öğrencilerinde olumlu olduğu ancak cevapların $\bar{X} = 3,42$ ve $\bar{X} = 3,44$ gibi memnuniyet sınırına çok yakın olarak bulunduğu görülmüştür.

Bu sonuçlardan da anlaşılmaktadır ki kurumlarımızın henüz kararların katılım sağlanarak kurumca alınmasından ziyade geleneksel yönetim anlayışında olduğu gibi merkezden alınarak, yine merkez tarafından uygulandığının göstergesidir. Bu da kurumların tüm çalışanları ve birimlerince, kurumları daha ileri seviyelere çıkarmak için örgütlü bir biçimde çalışma şekli olan kalite yönetimi felsefesinin henüz bu kurumlarımızda oturmadığını göstermektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonucunda; birinci sınıf öğrencileri daha çok tesis ve ders-araç gereç konusunda sıkıntı yaşadıklarını, okul idaresi ve öğretim elemanları ile yeterince diyalog kuramadıkları konusunda görüş bildirmişler. Dördüncü sınıf öğrencileri ise daha çok okulda yeterince sosyal-kültürel ve sportif faaliyet yapılmadığını belirtmişlerdir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının uygulamasında önemli bir yer tutan ders ve laboratuara ilişkin malzeme ile spor uygulaması ile ilgili araç, gereç ve malzemenin yeterli olmadığı saptanmıştır. Ayrıca; okullarda eğitim öğretim düzeyini ve kalitesini olumlu yönde etkileyebilecek ve spor bilimleri genelinde olumlu katkılar sağlayacak kongre, sempozyum, panel vb. etkinliklerin yeterli düzeyde yapılmadığı saptanmıştır.

Bu sonuçlara göre şu öneriler geliştirilebilir;

1. Okulda sosyal etkinlikler yapılmalı ve öğrencilere bu tür etkinliklerde görev ve sorumluluk vererek takımın bir parçası oldukları hissettirilmelidir.
2. Okul idaresi ve öğrenciler arasındaki iletişimi daha da geliştirici buluşmalar, toplantılar vb. düzenlenmelidir.
3. Okulun fiziki olanakları öğrencilere daha faydalı bir eğitimi ortamı hazırlamak için geliştirilmelidir, okulun fiziki imkânları artırılmalıdır
4. Ders araç gereçleri modern donanımla çağı yakalamış, her türlü ihtiyaca cevap verebilecek konuma getirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Arcora, J. S., (1995). Total Quality in Education An İmplementation Handbook. St.Luice Pres,Delray Beach.p.1-2
- Acuner, T. Şahin, Ç.,(2002). Toplam Kalite Yönetim Sisteminde Örgüt kültürü. Türk Standartları Enstitüsü(TSE), Standard Dergisi, Ajans-Türk Basın ve Basım a.ş.Ankara. S.73
- Apay, Ahmet., (1997). “Eğitim Programlarında Toplam Kalite Uygulamaları” Başkent Üniversitesi, Yükseköğretimde Sürekli Kalite İyileştirme Sempozyumu Bildirileri, Cilt 1.s.12,16

- Ansari,W.,(2002). “Student Nurse Satisfaction on Levels With Their Courses:Part 1 Effects of Demographic Variables”,Nurse Education Today,22,159-170.
- Başaran,İ.E.,(1992).Eğitime Giriş,Gül Yayınevi,Ankara.s.12,13,22
- Çelikkaya,H.,(1996)Eğitim Sosyolojisi,Alfa Yayıncılık,İstanbul.s:41
- Demirkan, M. (1997). Toplam Kalite Yönetimi ve Türk İlişkileri Sistemine Etkileri. Sakarya: Değişim Yayınları. s. 60,70.
- Ensari, H., (2000). 21.Yüzyıl Okulları İçin Toplam Kalite Yönetimi, Sistem Yayıncılık, 4.Baskı. İstanbul. S.2–81
- Emery,C., Kramer Tian,R.,(2001). “ Customers vs.Products Adopting an Effective Approach to Business students”,Quality Assurance in Education,9,2,110-115
- Günbayı, İ., Çevik, V. (2004). Yönetici ve Öğretmenlerin Toplam Kalite Yönetimine İlişkin Görüşleriyle İlgili Bir Araştırma. Ankara: Milli Eğitim Dergisi. Sayı 163.s.185
- Güven, K. (2003). Eğitimde Nitelik Geliştirmenin Ekonomik Boyutu. Eğitime Yeni Bakışlar. Ankara: Mikro Yayınları. s: 390.
- İmamoğlu,A.F.,Yerlisu,T.,(2003).Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Yöneticilik ve Liderlik Becerilerinin Değerlendirilmesi.Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri dergisi,VIII,1.s.62
- Politis,Y., Siskos,Y.,(2004). “ Multicriteria Medhodology For The Evaluation of Grek Engineering department”,European Fournal of Operations Research,156,223-240
- Seraslan, M.Z.,(2006).,Spor Yönetimi ve Örnek Olay Analizi. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s.69
- Taş, H., (2000). Toplam Kalite Yönetimi Kuramının Eğitim Yönetimine Katkıları. Millî Eğitim. Eğitim-Sanat-Kültür Dergisi, Sayı:145,Ankara s.76,
- Yenersoy, G.,(1997).Toplam Kalite Yönetimi, 1. Basım, Rota Yayınları, İstanbul. s. 88.